

Fortsatt projekt för uppdatering av lagstiftningen om intressebevakning; arbetsgruppens betänkande

Inledning

Justitieministeriet ber om ert utlåtande om arbetsgruppens betänkande i det fortsatta projektet för uppdatering av intressebevakningslagstiftningen.

En arbetsgrupp som tillsatts av justitieministeriet föreslår att det i registret över förmynderskapsärenden utöver de uppdrag som hänför sig till skötseln av ekonomiska angelägenheter ska föras in sådana uppdrag där det är fråga om allmän behörighet för en intressebevakare eller intressebevakningsfullmäktig att företräda huvudmannen eller fullmaktsgivaren i ärenden som gäller dennes social- eller hälsovård. Införandet av rätten att företräda i social- och hälsovårdsärenden i registret över förmynderskapsärenden gör det lättare för yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården och apotek att utreda omfattningen av rätten för en laglig företrädare att företräda.

Genom det ändringsförslag som gäller registrering påverkas inte den lagliga företrädarens rätt att få uppgifter om huvudmannens eller fullmaktsgivarens social- och hälsovårdsärenden eller recept. På dessa uppgifter tillämpas speciallagstiftningen om dessa ärenden, det vill säga bland annat lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården samt apotekslagstiftningen. Dessutom begränsas intressebevakarens och intressebevakningsfullmäktigens rätt att företräda av den sekundära beslutanderätten i angelägenheter som gäller huvudmannens person.

Införandet av uppgifter om rätten att företräda i det bakgrundsregister som används av tjänsten Suomi.fi-fullmakter är en grundläggande förutsättning för att företrädaren ska kunna utträta ärenden för huvudmannens eller fullmaktsgivarens räkning i de e-tjänster som hänför sig till dessa ärenden och därmed ett första steg till att främja utträttandet av ärenden på elektronisk väg. De uppgifter som förts in i registret över förmynderskapsärenden kan i större utsträckning utnyttjas för e-tjänster i fortsättningen, om det fattas beslut om utvidgning jämfört med nuläget av social- och hälsovårdens bestämmelser om lagliga företrädarens rätt att få uppgifter eller om lagliga företrädarens andra rättigheter.

I propositionen föreslås det dessutom att fullmaktsgivaren i intressebevakningsfullmakten kan utvidga intressebevakningsfullmäktigens rätt att utan att jäv uppstår företräda fullmaktsgivaren när det gäller vissa släktskapsförhållanden. Intressebevakningsfullmäktigen får dock inte företräda fullmaktsgivaren, om motparten är fullmäktigen själv, fullmäktigens make eller barn eller någon som fullmäktigen företräder.

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering ska lagstiftningen om intressebevakning och intressebevakningsfullmakt uppdateras och utnyttjandet av elektroniska tjänster i verksamheten möjliggöras.

Den 8 september 2025 tillsatte justitieministeriet en arbetsgrupp med uppgift att utreda och bedöma potentiella lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att förbättra intressebevakares och intressebevakningsfullmäktiges möjligheter att i elektroniska tjänster sköta sina huvudmäns personliga ärenden. Målet var att hitta en konsekvent och väl avvägd helhet där behoven i fråga om elektronisk kommunikation och annan kommunikation, dataskyddet och huvudmannens integritetsskydd är i balans.

Arbetsgruppen hade dessutom till uppgift att utreda möjligheterna att luckra upp bestämmelserna om intressebevakningsfullmäktiges jäv. Till arbetsgruppens uppgifter hörde också att göra en ny bedömning av behovet att förutsätta förmyndarmyndighetens tillstånd enligt lagen om förmyndarverksamhet i en situation där en förälder först har av sagt sig ett arv för egen del och därefter vill avsäga sig arvet också för sitt barns del.

Arbetsgruppens mandatperiod var den 15 september 2025–15 mars 2026.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlaatande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlaatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/19124/2025).

Om det inte är möjligt att använda utlaatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registrators kontor per e-post på adressen: [kirjaamo.om\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.om(at)gov.fi) eller per post till adressen: Justitieministeriet PB 25, 00023 STATSRÅDET. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/19124/2025. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod OM029:00/2025). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet. Alla utlåtanden som lämnats via utlaatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlaatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlaatande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en

privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i en lighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Tidtabell

Vänligen lämna utlåtandet senast **den 19 maj 2026**.

Beredare

Ytterligare upplysningar ges av
lagstiftningråd Outi Kemppainen, tfn 02951 50260
specialsakkunnig Joanna Grandell, tfn 02951 50220
(fornamn.efternamn@gov.fi)

Länkar:

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM029:00/2025> - Hankesivu

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM029:00/2025> - Projektsida

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/df057b15-4fb7-4a48-bb36-e88357357626> -
Työryhmän mietintö / Arbetsgruppsbetänkande

Bilagor:

[De viktigaste förslagen.pdf](#) - De viktigaste förslagen, keskeiset ehdotukset ruotsiksi.

Sändlista:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus/Ålands landskapsregering
Ahvenanmaan valtionvirasto/Statens ämbetsverk på Åland
Apotti
Digi- ja väestötietovirasto
Edunvalvontavaltuutus ry
Eduskunnan oikeusasiamies
emeritusprofessori Markku Helin
emeritusprofessori Urpo Kangas
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon edunvalvontapalvelu ky
Etelä-Savon hyvinvointialue
Finanssiala ry
Finanssivalvonta

Fine – Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunki
Helsingin kärjäoikeus
Hyvil Oy
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Juristiliitto ry
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kehitysvammaliitto
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maanmittauslaitos
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Mehiläinen
Mielenterveyden keskusliitto
Mielenterveysomaisten keskusliitto, FinFami
Muistiliitto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeuspalveluvirasto
Omaishoitajaliitto ry
Oulun kärjäoikeus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
professori Anna Mäki-Petäjä-Leinonen
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
SKVL – Suomen kiinteistönvälittäjät ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Apteekkariliitto
Suomen Asianajajat
Suomen Muistiasiantuntijat ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Terveystalo
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tuomioistuinvirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiokonttori
Valtiovarainministeriö

Vammaisfoorumi ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Yleiset edunvalvojat ry

Införande av intressebevakares och intressebevakningsfullmäktiges uppdrag som företrädare i social- och hälsovårdsärenden i registret över förmynderskapsärenden

Har ni något att yttra om de föreslagna bestämmelserna?

Uppluckring av grunderna för intressebevakningsfullmäktiges jäv

Har ni något att yttra om den föreslagna bestämmelsen?

De huvudsakliga konsekvenserna (avsnitt 4.2 i betänkandet)

Har ni något att tillägga i konsekvensbedömningarna, till exempel med tanke på er egen organisation?

Alternativen och deras konsekvenser (avsnitt 5.1 i betänkandet)

Vad anser ni om innehållet i avsnitt 5.1, i synnerhet de modeller som arbetsgruppen övervägt med tanke på en eventuell utvidgning av den lagliga företrädarens rätt att få uppgifter enligt lagstiftning som hör till social- och hälsovårdsministeriets ansvarsområde (avsnitt 5.1.3)?

Annat

Har ni något annat att yttra om arbetsgruppens förslag, till exempel avsnitt 2.3 (vissa situationer som gäller arvsavsägelse)?

Huhtala Liisa
Oikeusministeriö

Grandell Joanna
Oikeusministeriö